

Več pozornosti varnosti pri delu

Ni še dolgo tega, ko sta se sestala plenum občinskega sindikalnega sveta in občinski odbor Socialistične zveze v Celju. Tokrat so na plenumu obravnavali enega izredno pomembnih in aktualnih problemov — vprašanje varnosti pri delu. V zvezi s tem so se lotili tudi vprašanja bolezenskih dopustov.

Kljub nekaterim uspehom po sprejetju zakona o delovnih razmerjih in po prenosu odgovornosti glede varstva na gospodarske organizacije, smo v prvem polletju letošnjega leta v nekaterih panogah gospodarstva še vedno zabeležili porast nesreč. V celjski občini jih je bilo v tem razdobju 1210, od tega največ v barvni metalurgiji — 195, v kovinski industriji — 183 in v gradbeništvu — 147, medtem ko so ostale panoge zabeležile precej manj poškodb pri delu. Največ nesreč se je pripetilo v Cinkarni — 195, medtem ko so lepe uspehe dosegli v Železarni v Storah. V zadnjih štirih letih so v tem kolektivno zmanjšali število poškodb pri delu za okrog 22 odstotkov.

Zaradi nesreč in obolenj smo v prvem polletju letošnjega leta izgubili preko 234 tisoč delovnih dni, ali z drugimi besedami — iz-

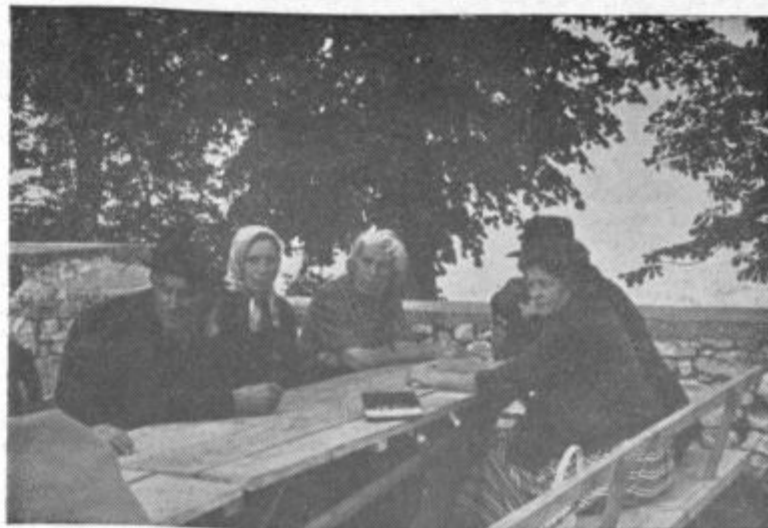
gubili preko 842 milijonov dinarjev narodnega dohodka. Vzroki številnih poškodb pri delu so različni. Med prvimi moramo omeniti nezanesljivo delo posameznikov, nato prekrške varnostnih predpisov, neurejene prehode na delovnih mestih, nezadostne poklicne izkušnje, slabo organizacijo dela, utrujenost itd.

Zanimivi so tudi podatki, ki govorijo o tem, da manjka vsak dan v celjski občini okrog tisoč dvesto ljudi z dela. To je torej toliko, kot da vsak dan ne bi obratovala ena največjih celjskih tovarn. Če ob tem upoštevamo še deficit socialnega zavarovanja, katerega jedro je prav v izredno visokem bolezenskem staležu, ne bo prav nič čudno, če se bo to stanje ob koncu leta odražalo tudi na prejemkih vsakega posameznega proizvajalca. Ob problemu visokih boleznin je na plenumu padla marsikatera pripomba tudi na račun dela zdravstvenih delavcev. Na plenumu so bili namreč mnenja, da bi se z ostrišnimi kriteriji zdravstvenih delavcev, ki ugotavljajo, ali je nekdo bolan ali ne, lahko to stanje bistveno popravilo. Obsodili so tudi primere, ko zdravniki poskušajo reševati nekatere socialne probleme posa-

meznih družin s tem, da priznajo nekoga za bolnega. Socialne probleme naj obravnava organi, ki so pristojni za to.

Po izredno živahni in pestri razpravi so udeleženci skupnega plenuma sprejeli priporočila, naj gospodarske organizacije tesneje sodelujejo z zdravstveno službo in zavodom za socialno zavarovanje, sindikalne organizacije in organizacije Socialistične zveze pa naj zagotovijo sistematičnejšo aktivnost na področju varnosti pri delu in obolenj. Prav bi bilo, da bi organi upravljanja v gospodar-

skih organizacijah vzporedno s tem, ko obravnavajo vprašanja produktivnosti in proizvodnje, razpravljali tudi o varnosti pri delu. Več v tem pogledu pa bi lahko storile tudi kadrovske socialne službe. Ob zaključku so poudarili pomen bližnjih volitev v skupščino komunalne skupnosti zavarovancev in priporočili, naj se sindikalne organizacije in organizacije Socialistične zveze vzamejo za to, da bodo v ta organ izvoljeni res sposobni in napredni ljudje.

Po sedemnajstih letih so si stisnili roke na slovenski zemlji

Spet so si stisnili roke

Tako težko mi jih je bilo zmotiti! Srečili smo se na Planini pri Sentjurju in že ko sem jih zagledala, sem začutila, kako malo je tri dni za ljudi, ki so preživeli skupaj štiri tako težka leta. Sedeli so za mizo v tisti prijetni restavraciji na gradu in niso imeli oči za nikogar kot samo drug za drugega. Od časa do časa je stisk roke podkrepil topel pogled in včasih je kakšna »čičina« pripomba vzbudila vesel smeh.

»Našo družino so izselili iz Raven na Koroškem,« je začela tovaršica Cretnikova. »Bil je to prvi transport — v juliju 1941. leta. Preko Sentvidca so nas prignali v Jagodino in od tam v vas Gornjo Sabanto blizu Kragujevca. Bili so težki dnevi! Če ne bi bilo Zivote in njegove družine, ne vem, kako bi se bili znašli. Tako pa so nam uredili prebivališče in celo — štedilnik so nam podarili. Če se spomnim tistih dni in hvalnosti, ki nas je obdajala, ko smo se utapljali v žalosti!«

»E, pa bio je rat,« je dodal Zivota Stojanović. »Storili smo kar smo mogli. Otroke smo sprejeli kot svoje in še danes me obide prav tolikšno veselje, kadar jih zagledam. Težko smo se prebijali skozi vojno, pa vendar nam je bilo lepo, ker smo živeli v velikem in res iskrenem prijateljstvu.«

»Trajalo je precej časa, preden smo se zživeli v ta novi način življenja,« je Zivoto dopolnila tovaršica Cretnikova. »Toda vedno so nam bili ob strani Stojanovičevi. Vse mogoče so nas naučili, celo...«

»Da, ja sam te učio, kako se kopa kukuruz,« jo je prekinil »čiča«, naš najstarejši udeleženec vlaka »Bratstva in enotnosti«. Smeh je prekinil naš razgovor. Sprostili smo se, klepetali, obujali vesele in žalostne spomine in ne zdi se mi prav da bi vse te samo njihove tople, prijateljske spomine napisali...«

Stojanovičevi so bili tokrat prvič v Sloveniji. »Divna je ta zemlja,« so dejali. Povedali so, da so zdaj zadovoljni in srečni, ker vedo, kje prebivajo njihovi dragi. Pisma, ki so dolga leta romala med obema družinama, zdaj ne bodo več samo črna bele fotografije, mnogo več bodo povedala, mnogo toplejša bodo. Po sedemnajstih letih so se srečali na slovenski zemlji. Sem jih je pripeljal vlak »Bratstva in enotnosti«, ki je njihovemu prijateljskemu srečanju dodal še poseben prizvok bratstva in ljubezni naših narodov.

-ij

Šentjur v prazničnem razpoloženju

Velika množica ljudi, šolske mladine, slušatelj kmetijske in gospodinske šole, članov delovnih kolektivov in ustanov so v petek sprejeli pred zadržanim domom v Sentjurju drage goste iz bratskih republik, ki so med zadnjo vojno nudili zatočišče pregnancem iz Sentjurja in okolice.

Ko so se izza ovinka pojavili okrašeni avtomobili z gosti, so jih čakajoči sprejeli z veselimi klici in dolgotrajnim ploskanjem. Snidenje z dragimi znanci iz težkih vojni dni je bilo navdve prisrčno in ganljivo. Niso se mogli nagledati drug drugega, saj je od njihovega zadnjega slovesa pretekla že dolga vrsta let. Velika večina njih se ni videla od leta 1945, ko so se slovenski pregnanci vrtnili v osvobodeno domovino. Med ploskanjem množice so se mešali veseli vzkliki pozdravljajočih: »Ej Rudi, nešto si se promenio! Pozdravlja te...! Prekrasno je kod vas!« in z nekoliko slovenskim naglasom: »Kako živi porodica? Gde su Marko i Pero?« itd.

Vsa množica je nato prisluhnila besedam tov. Vinka Jagodiča, sekretarja Obk ZKS Sentjur, ki je v imenu občanov občine Sentjur in družbeno političnih organizacij pozdravil drage goste ter orisal težko pot slovenskih pregnancev med zadnjo vojno.

Po govoru sekretarja so pionirji osnovne šole pozdravili goste iz bratskih republik s šopki cvetja in deklamacijami, slušateljice gospodinske šole iz Sentjurja pa so gostom v znak dobrodošlice pripole na prsa slovenski nagelj z rožmarinom.

V soboto zjutraj so se gostje in gostiteljice odpravili na izlet na Planino in od tam k planinski postojanki na Bohorju. Med potjo je prebivavstvo goste prisrčno pozdravljalo. Na povratku z Bohorja so se gostje in gostiteljice ustavili za nekaj ur na Planini, kjer so si ogledali partizanski kraj Planino in se seznanili z narodnoosvobodilnim gibanjem na tem področju.

Sprejem v kmetijski šoli v Sentjurju je potekal v zelo pri-

srečnem in prijetnem vzdušju. Predsednik občinskega odbora ZB Sentjur pri Celju tov. Peter Hlastec je ponovno izrazil hvaležnost naših ljudi do bratskih jugoslovanskih narodov, ki so slovenskim pregnancem lajšali gorje v njihovih najtežjih dneh. V znak hvaležnosti in v spomin na njihov obisk v Sentjurju, je v imenu ljudske oblasti in družbeno političnih organizacij obdaril vsakega gosta s kristalno vazo in knjigo »Sentjur skozi borbo«.

V imenu gostov je govoril tovariš Ante Drahatovsky iz osiješkega okraja in se zahvalil za gostoljubno sprejem. Omenil je, da je spontan sprejem pri Slovencih presegal vsa pričakovanja. Odlična organizacija in praznično razpoloženje, pozornost in prisrčnost, ki so jih spremljali povsod, lepota slovenske dežele in gospodarski uspehi, ki so vidni na vsakem koraku, vse to je nanje napravilo globok vtis. Navdalo jih je s ponosom in srečo, saj so povsod čutili, da niso samo na obisku pri svojih starih znancih, ampak, da so jih z vso prisrčnostjo sprejeli vsi prebivavci Slovenije...«

V nedeljo so gostje odšli v Rogaško Slatino.

Gostje in gostiteljice se niso mogli ločiti, toda ura skupnega odhoda iz Celja jih je končno primorala, da so se poslovili. Objemi in poljubi, solze, stiski rok, naročanje pozdravov za svoje in zahvaljevanje za gostoljubnost, zagotavljanje še nadaljnjih obiskov — in avtomobili so se odpeljali proti Celju.

Večjih odklonov ni bilo

V šmarnski občini že precej časa zaseda po dvakrat tedensko nepretorgoma občinska komisija za izvajanje načel in splošnih meril za delitev čistega dohodka. Pristojni strokovnjaki so doslej pregledali že pri 27 gospodarskih organizacijah potrebno dokumentacijo. Predvidoma pa bodo zaključili obravnavo tudi pri zavodih do sredine oktobra. Pri delu so ugotovili, da marsikje v podjetju ne poznajo strukture celotnega do-

hodka in kolektivni tudi ne razumevajo bistvenih osnov družbene intervencije v tej smeri. Čeprav doslej niso odkrili večjih odklonov pri delitvi čistega dohodka v škodo skladov, bo vendar na vsebinski kakovosti pravilnikov potrebno še veliko napraviti.

Steklarna »Boris Kidrič« je močnejše podjetje v občini, ki se je močno uveljavilo tudi v mednarodni blagovni menjavi. Strokovna služba ni uspela izluščiti vpliva ugodnejšega delovanja deviznih instrumentov na čisti dohodek. Delitev tega so opravila celo v večjo korist skladov, kakor pa to določa delitveno razmerje v njihovem pravilniku. Vsekakor je njihov nostenopek bil gospodarsko upravičen.

Bivši pravilniki pri kmetijskih združenjih so bili močno pomanjkljivi, tako da sta si pravilnika o delitvi čistega dohodka osebnih dohodkov v nekaterih osnovah bila celo nasprotna. Tipsko so uporabljali pravilnik poslovnega združenja, kar prav gotovo ni bilo popolnoma življenjsko. Nagrajevanje so vršili predvsem v tendenci tarifnih postavk. V mlekarstvu prav gotovo ni bila smiselna določba v pravilniku, ki pooblašča direktorja, da lahko samostojno zniža število točk za posamezna delovna mesta. Lani so tam tudi nenormalno porasli izdatki za dnevnice. Proizvodnja v podjetju pa je dejansko porasla za 31% in v mejah tega so upravičena razmerja delitve čistega dohodka čeprav je komisija ugotovila, da so vložili občutno premalo v sklade.

V nekaterih podjetjih, posebno manjših, so ugotovili, da premalo skrbijo za delovno disciplino, še nimajo smotrno ocenjenih delovnih mest in slabo izkoriščajo delovni čas. Komisija je priporočila v tem smislu podala Avtomehanični delavnic, podjetju »Oblačila« ter pekarni v Rogaški Slatini. Morda bi bilo prav, da bi proučili pogoje za združenje pekarskih obratov v Rogatcu in Rogaški Slatini, kar bi nedvomno bilo bolj gospodarno. Mnogim gospodarskim organizacijam so svetovali, da

proučijo delitev osebnih prejemkov v odnosu med upravo in proizvajalci, kar bi marsikje morali zožiti. Nenavadno je bilo to, da komisija ni uspela neposredno razpravljati z organi upravljanja v Kino podjetju Rogaško Slatino, ker se povabilu na pomenek niso odzvali. Pri tem podjetju so lani občutno porasli stroški za prevozne storitve, potne stroške, honorarne ure in reprezentance. Menijo, da delavci ne opravljajo povprečno 8 delovnih ur dnevno, zato so priporočali pravilno razporeditev delovne sile.

Komisija je ugotovila, da je precej primerov, ko postavke o osebnih dohodkih ne dosegajo 15.000 din. Letna povprečja izplačanih čistih osebnih dohodkov se gibljejo med 13.000 in 32.000 din. Delavski sveti sami so v mnogih primerih pomanjkljivo seznanjeni z namenom dela te komisije in marsikje prevladuje mnenje, da gre le za uravnilovsko zniževanje osebnih dohodkov, pri čemer se ne upošteva proizvodnost. S takimi zgrešenimi pojmovanji bo potrebno razčistiti. Tu in tam še težijo po uporabi nekdanjih tarifnih postavk pri določanju osebnega zasluga. Kakšnih večjih, pomembnejših odstopanj, ki bi povzročali močnejše gospodarske anomalije, doslej niso ugotovili. O delu komisije so temeljito razpravljali tudi na nedavni seji občinskega ljudskega odbora v Šmarju pri Jelšah.

-šn-

TUDI V SLOV. KONJICAH ODLOK O MINIMALNIH AGROTEHNIČNIH UKREPIH

V sredo dopoldne je bila skupna seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora Slovenske Konjice. V prvem delu zasedanja so bila poročila kar sedmih svetov. Med njimi je svet za kmetijstvo predlagal odlok o minimalnih agrotehničnih ukrepih.

V Laškem je vladala prisrčnost

Če bi hoteli na kratko opisati sprejem udeležencev vlaka »Bratstva in enotnosti« v Laškem, bi morali takoj povedati, da je sprejem odlikovala izredna prisrčnost in neprisljenost. Takoj, ko so gostje prišli na slavnostno mesto zborovanja, so jih zasuli z navdušenimi pozdravi in klici. Po tem cvetje pionirjev, šopki prikupnih mladincev in mladink v narodnih nošah, pa objemi in solze — to so bile značilnosti tega lepega, toplega sprejema. Goste je nagovorila tovaršica Suharjeva in njene besede so sprejeli prav tako toplo kot jih je toplota povedala. Izredno presunljivo pa se je za čudovit sprejem zahvalil predstavnik gostov — Branko Gavranović, predsednik občinskega odbora Združenja borcev Rume. Obrnil se je k mladini in dejal: »Nikoli ne pozabite

tega, kar smo doživeli med vojno. Vse, kar ljudje pozabijo, nekoč drago plačajo. Mi pa smo plačali dovolj, že preveč.«

Tisti popoldan so gostje preživeli z gostitelji, naslednji dan pa so skupaj odšli na izlet v Logarsko dolino in v Velenje. O tem, kakšen vtis sta nanje napravila ta dva bisera našega okraja, bi nam lahko samo oni povedali. Nedvomno pa so bili presenečeni: »Tollikšne lepote v resnici nismo pričakovali,« so priznali.

Najprisrčnejši pa je bil večer. Besed ni in ni bilo konca. V nedeljo so se udeležili še sprejema v laškem zdravilišču — in že je bil tu čas slovesa. Prehitro je minilo, toda bilo je lepo kot je lahko samo med sorodnimi dušami, med ljudmi, ki se imajo radi.

Spomini, uspehi, napredek ...

Nedavno so v šmarnski občini praznovali svoj praznik. Ob tej priložnosti so odkrili spomenik padlim borcem v Lesičnem. To naselje je dalo 61 žrtev med vojno. Granitni spomenik v okrilju tihega zelenja opozarja popotnika na to. Spomini na junake, na težke, a zmagovite dni ne smejo v pozabo: ti so naš testament!

Ob praznovanju so se srečavali preživeli borci. Prvi komandant kozjanskega bataljona Mazovec Risto je obujal spomine s takratnim komandirjem partizanske patrrole, nekdanjim borcem Edvinom Kozle iz Rogaške Slatine. Spomini na težke, uporniške čase so lepi, pletejo najmočnejše vezi tovarištva.

Niti očka niti mamica v svoji mladosti se sanjati nista mogla o tem, da bi se popeljala s traktorjem. Mala pionirka Verica Štrubej pa je samozavestno vodila traktor mimo tribune v povorki, ki je prikazovala vedno močnejšo kmetijsko mehanizacijo na spremenjajo; okorela gruntnarska in drobnoposestniška zavest se vzporedno s tem umika. Široki kompleks travništva na Imenskem polju, rebri črnega ribeza na Kozjanskem, plantaže sadnega drevja v Škrbniku in pri Rogatcu ter perspektivno še na Dremskem rebri, to je vizija bližnje prihodnosti, ki naglo postaja stvarnost. Mladina se razvija v novem okolju.

Sport, razvedrilo: to je potrebno! Ob prazniku so se pomerili šmarnski strelici. Najboljše se je odrezal virštanski strelec Edi Plevnik, ki sprejema občinski pokal v trajno last.

V Kozjem so proslavili praznik tudi z novim delovnim uspehom. Dogradili so zadržni dom. Tu bo odslej upravno središče kozjanskega kmetijstva, ki je sicer sestavni del šmarnske kmetijske zadruge. Jagodičevje in živinoreja: to sta prvenstveni vrstni kozjanskega kmetijstva. Ob spominih in uspeh v znamenju napredka so praznovali šmarnski občani. Vsako leto je lepše!

Tudi to se zgodi

V zvezi s člankom, ki smo ga objavili v številki 35 našega lista pod naslovom »Dobrota sirota« smo od strani naših bravcev sprejeli nekaj sestavkov, v katerih nam opisujejo svoje življenje, ki jim ga grenijo njihovi sosedi, sorodniki in znanci. Med temi prispevki je bilo tudi pismo, ki nam ga je dostavil naš naročnik B. R. iz Lopate pri Celju. Ker je sestavek precej obširen, bomo skušali v skrajšani obliki posredovati misli in težnje pisca vstic.

Primer, ki je bil zajet v vsebini našega zadnjega članka, je po mnenju tov. B. sličen tistemu, ga sicer v obratni obliki doživlja sam.

S svojo dužino se je preselil k starejšima zakoncem. Sledila je preknjižba zemljišča v izmeri 470 m², ki pa nikakor ne more poplačati vseh uslug, ki sta jih zakonca B. pred vselitvijo in po njej prejšnjim lastnikom nudila. Le-te ostanjejo navadno neocene, saj se prav pri starejših ljudeh dogaja, da zanje nimajo merila, ne pri času in tudi ne glede vrednosti, pa čeprav bi jih nekomu drugemu morali redno plačevati.

Prav pri tem pa navadno potrpežljivost odpove. Nesoglasja se množijo iz teh pa se rodi jeza in nezdravi odnosi. Te pa spreminijo še tako mirno življenje. »Tako je pri nas,« nam piše

tov. B. »življenje je postalo nezno, živce napeti, skratka, vzdušje, v katerem živimo, je nevzdržno.«

Prav gotovo je res, da je za umirjeno življenje nujno potrebno predvsem medsebojno razumevanje in lepi človeški odnosi. Priporočljivo pa bi bilo tudi to, da bi se ljudje skušali pravočasno izogniti primerom in se morda večkrat spomnili našega starega modrega reka, ki pravi: stokrat premisli, enkrat stori.

Da

Dvoje pomembnih posvetovanj mladine

V preteklem tednu je bilo v Zalcu in Celju dvoje pomembnih posvetovanj mladine. Prvega je pripravil Okrajni komite Ljudske mladine Celje in je razpravljalo o dolžnostih mladine v zvezi z nalogami, ki stojijo pred našim kmetijstvom, drugega pa je sklical občinske komite Ljudske mladine v Celju skupno z občinskim odborom Socialistične zveze in je razpravljalo o vključevanju mladine v organe komunalne in lokalne samouprave. Obe posvetovanji sta lepo uspeli in sta prav gotovo tehten prispevek mladine k nekaterim aktualnim problemom našega življenja.